

Z DISKUSÍ

STR. 56

SEZNAMTE SE S
Wolfgang Mettenberger

STR. 53

JÁ
+ MÉ DVĚ
JÁ

STR. 60

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

15. června 2004

úterý

číslo 4.

... úvodník na úterý

Dětská scéna vstoupila do druhého poločasu. Počasí se prozatím vyjasnilo, víčka účastníků ztěžkla a únava si na některých začíná vybírat svou daň. Atmosféra se proměňuje. Někdy je těžké nepodlehout mračnům na obloze, ale velmi často se stane, že za několik minut je všechno jinak. Lesnické školy jsme dali v ale, sólové recitátory vystřídaly soubory ze všech koutů republiky. Skupiny dětí procházejí kolem Krakonošovy kašny sem a tam, nahoru a dolů, divadélko Trdýlko praská ve švech. Počet účastníků kulminuje. Cukrárny jsou obsazeny, kavárny též. Je o čem diskutovat, a to jde nejlíp u sladkého a dobré kávy. Nebo ne? Jen mi je líto členů lektorského sboru – ti totiž začínají vynechávat obědy a večere, protože na jídlo nezbyvá čas. Jelikož se jim ale dostává bohaté krmě divadelní, pevně věřím, že vydrží.

-ivd-

... foto dne

Autorem dnešního snímku je Vojtěch Dvořák.

VYSVĚTLI POJEM

Každá společnost si postupně utváří svá vlastní pravidla, zvyky a také začne časem používat svůj osobitý slovník, kterému rozumí jen příslušníci dané skupiny – podívejme se na Brňáky s jejich hantecem, programátory, hokejisty... Také svět umění dramatického je takovou komunitou „těch, co k sobě patří a rozumějí si navzájem.“ Ale rozumíme si skutečně? Opravdu víme všichni, co která slova našeho odborného slovníku znamenají? Skutečně chápeme, co nám naši lektori v dobré víře říkají?

FABULE

Tabule s „f“, ne? Alice, 14

Západka do zámku, říkají to tak mezi sebou zámečníci. Martin, 15

Něco vymyšleného - třeba pohádka. Když někdo fabuluje, tak si vymýšlí. Bára, 17

Fakt nevíme. Nikdy jsme to neslyšely. Lucka 12, Pavla 14

Kdybych se učila literaturu, tak to vím... Ne, nevím. Do písemky jsem to opsala. Silvie, 14

Smyslenka. Erika, 20

Fabule je jakým způsobem je vystaven příběh. Např. retrospektiva atd. Liba, 41

... obsah čísla 4.

Úvodník na úterý	50
Vysvětlí pojem... fabule	50
Z dílen: Seznamte se s ...	
Janou Francovou	51
Wolfgangem Mettenbergerem	51
Martinou Tothovou	52
Dnes se představuji...	53
Osobnost dne...	
Libuše Hájková	53
Zuzana Nohová	54
Tváře dne	54
Pohled Evy Machkové	55
Tváře dne	56
Z diskusí: o inscenacích 2. bloku	
o inscenacích 3. bloku	56
Kristova léta	57
Dětský diskusní klub	58
Došlo poštou	58
Štafeta... Jaroslav Provazník	60
Bulvár	60

Rozhodně něco jiného než bobule.

Zuzka, 51 1/2

Fakule – to bych věděl...

XY,?

Doplňování, dávání do celku, když se dělají nástěnky, fábuly jako v Harry Potterovi...

Společná práce Evy, Zdeňka, Markéty, průměrný věk 25 let

Posloupnost dějová – jak jdou situace jedna za druhou tak, jak se staly ve skutečnosti (a nebo je to syžet?).

Známý XY,?

Vývojová linka děje

Petra, 29

Posloupnost dějových faktů, dějová linie.

Roman, 26

Fabule, přirozený sled událostí, smyšlený příběh, popř. jednotlivá příhoda, která se realizuje v díle prostřednictvím syžetu. Fabule se obvykle rozvíjí uvedením osob (postav), navzájem spjatých zájmy nebo vztahy.

Encyklopedie DIDEROT 2002

Fabule je - v terminologii literární vědy - řada událostí, která je realizována jako materiál epického díla. Fabule v sobě zahrnuje všechny příčinné souvislosti - proč se to a ono stalo tak a tak - a předvádí je v časové posloupnosti. Epické dílo může fabuli vyprávět v několika vrstvách. Jako promluvu subjektu, který vede monolog nebo jako promluvu nebo jako promluvu subjektu, kterým může být vypravěč nebo i tím, že jako drama postihuje jednání osob dialogem.

Jan Cisař, Základy dramaturgie

Havrane z kamene
Brunčvikové, Dramatická školička Svitavy

Výrok dne:

Je důležité, aby to byla jen jedna reakce – to proto, že jedna je na divadle víc než dvě.

Z DÍLEN

Seznamte se s...

Jana Francová

*Sháním štafle, nemusí být moc vysoké. Zn.:
Neumím tančit na špičkách.*

Dílina P jako POHYB

PROSTOR – POHYB – ZVUK, bílá – růžová – modrá. A zase růžová – modrá- bílá – bílá – modrá... modrá... růžová... růžová ... bílá!!!

Nebojte – nezbláznila jsem se, i když to tak možná vypadá. Tohle je jen barevný zápis pondělní pohybové dílny P pro děti, kterou v tělocvičně ZUŠ vedla Jana Francová, učitelka tanečního oboru ZUŠ Trutnov. V prostoru se neustále nejrůznějšími způsoby pohybovalo přes dvacet dětí různého věku (mezi nimi pouze 4 mladíci), a to za zvuků vlastních i reprodukovanych. Cesta jejich práce směřovala od ranního probuzení těl v chůzi, stojí i lehu přes první kontakty s prostorem okolo i lidmi v něj. Zvlášť zajímavé bylo popisování stropu hrotem tužky, umístěným na vrcholku hlavy, slepování těl k čemukoliv, vytváření vlastních kratičkých choreografií ve dvojicích, zaplňování prostoru nahuštěného hloučkou nekoordinovaným pohybem, kontakty a kontaktování se... někomu to šlo snáze, u čtyř pánů se chvilkami objevoval lehký ostych z přítomných dam a potřeba družít se raději v bezpečí pánských dvojic, ale přesto vše byla cítit neustále narůstající

dynamika skupiny a práce v ní. A tak ve druhé části došlo i na kontaktní improvizace či práci se zvukem a jeho vytvářením.

Jana běžně pracuje s tanečníky od dětského věku po dospělé a toto setkání s divadelníky bylo pro ni velmi příjemné i inspirativní. Jejím cílem nebylo dojít k výsledku, ale dát účastníkům dílny možnost vyzkoušet si něco pro ně možná neobvyklého, zajímavého a zvláštního. Jednou z metod, které zvolila, byla proto kontaktní improvizace, založená na pohybovém kontaktu a práci s tělem, prostorem a zvukem – tedy oněmi slovy, která jsem citovala hned v úvodu tohoto článku. Po celou dobu dílny bylo navíc zřetelně vidět, jak je Jana na skupinu plně soustředěná, napojená, jak velmi citlivě a intenzivně vnímá jejich momentální naladění, obavy i uspokojení a pohotově na ně reaguje. A tak zvládla i situace, kdy z přemíry únavy či rozpaků se stále nedařilo vypojit řeč a spolehnout se jen na komunikaci pohybem a dotykem, kdy se užuž zdálo, že dále práce nepostoupí a strachy se nezmění... Dát věcem čas a prostor, věřit jim a neutíkat před zdánlivými nezdary, neustále do nich vlévat další impulsy a energii – to byly jedny z hlavních devíz Janina vedení dílny. Docela jsem účastníkům záviděla...

Ještě stále vám ale asi není jasné, co znamenají ony barvy v úvodu tohoto článku. Tak tedy: BÍLÁ je kartička možných her a cvičení k PROSTORU, RŮŽOVÁ k POHYBU a MODRÁ odpovídá ZVUKU. Na nich a především v Janě a účastnících bylo zakleto kouzlo pondělního dopoledne, kterému jsem mohla být přítomna. Díky za to!

-pet-

Wolfgang Mettenberger

třída A - Ze školní třídy na jeviště

Viděno neviditelným!

Jen co jsem se představil jako redaktor Deníku DS, dostal jsem od lektora semináře A poměrně náročnou instrukci: „Chovejte se neviditelně!“ No, to se lehce řekne! Co mi tím chtěl Wolfgang Mettenberger říct, jsem pochopil hned v zápětí, kdy se začaly místnosti rozléhat zvuky bubnů, všichni seminaristé se pohroužili do jejich rytmů, rozhýbávali svá těla - každý po svém, s notnou dávkou otevřenosti a svobody. To už jsem se tísnil v koutku místnosti,

jen abych nikomu nepřekážel a nebyl viděn. Mám být neviditelný a je jasné proč! Všichni (kromě mě) jsou „spolu“, oblečení do kolektivní intimity, ladí tělo a s ním mysl. Esence tohoto obrazu budí mou zvědavost. Co bude dál?

Během pěti minut této rozcvičky se všichni uvolnili a připravili na začátek soustředěné a nadmíru zajímavé práce, která končila před obědem. Hned další aktivita mne pobavila. Ne proto, co jsem viděl, ale díky opravdu velmi výstižnému zadání. Nevím sice, jak znělo v originále, ale překladatelka Petra Kunčíková řekla: „Předávejte si svůj blběj obličej!“ Nešlo o narážku na vzhled přítomných dam a pánů. Po kruhu si seminaristé „předávali“ nejrůznější grimasy a hledali roztodivné variace, jak svůj obličej proměnit. Následovalo další zpočátku jednoduché cvičení. Chůze prostorem s velkou energií byla vždy zastavena tlesknutím a každý musel ukázat na předem vybraného kolegu, jehož pohyb prostorem musel během vlastní rychlé chůze sledovat. V momentě zastavení zaznělo hromové „KA“ (jako jméno osoby, na kterou se ukazovalo). Zadání se stávalo postupně nesplnitelným, alespoň z mého pohledu, neboť v pátém stupni hry bylo třeba sledovat pohyb pěti osob a zastavení končilo hromovým „KA, KE, KI, KO, KU“ doprovázeným postupným ukázáním na všechny „sledované“ osoby.

Výše popsané rozechřívací a kontaktní aktivity jsou u nás známé, a to i v různých variantách, říkal jsem si, ale hned v dalších minutách jsem poněkud začal ztrácet kontext, neboť skupina začala navazovat na práci předchozích dnů, užívat pro mne poněkud nejednoznačné výrazy jako „vnitřní předmět“ apod., a z komentářů lektora jsem se dozvěděl, že rozvíjejí jakési cvičení Stanislavského a že jde především o práci s emocemi. Šlo o cvičení, kdy „hráči“ za využití minimálních výrazových prostředků navazovali kontakt s druhou osobou – vyzařovalo z nich napětí, soustředění a intenzita – jako vnější pozorovatel jsem obdivoval především sdělnost a komunikativnost jednotlivých obrazů. Naše „v jednoduchosti je síla“ rozvedl Wolfgang Mettenberger větou: „...je důležité, aby to byla jen jedna akce, protože jedna, je na divadle víc, než dvě!“

I další cvičení bylo založeno na práci s emocí. Každý si vybral dvě. Nabídky zněla: šťastný, smutný, škodolibý, hrdý, unavený, drzý, přemýšlivý, zamilovaný.... Nejprve při chůzi pro-

storem „vytvářeli“ emoce sami v sobě, a to pomocí přidání nějakého kontextu, který znají ze života. Ve chvíli, kdy vybrané dvě emoce uchopili, začala vlastní cvičení. Kromě jednoho účastníka dílny se všichni stali diváky. Osoba s vybranou emoci se posadila na židli, ozvalo se zaklepání a dotyčný šel otevřít dveře. Ve chvíli, kdy stál v otevřených dveřích zády k divákům, mělo dojít ke změně emoce - v důsledku toho, co uviděl za dveřmi. Změna emoce byla divákovi sdělena přes „mluvící záda“. Poté se postava vrátila zpět na židli a na řadu šel další účastník semináře. (V jednom z komentářů Wolfgang pravil, že pohyby ve vertikále sdělují emoce, zatímco pohyby horizontálním směrem jsou vyjádřením racionality.) Seminaristům se dařilo zadání naplnit a všichni včetně lektora a překladatelky se náramně bavili. Já také!

Po přestávce se seminaristé dozvěděli, že poslední dva dny semináře se budou věnovat Romeovi a Julii. Budou využívat toho, co se v předchozích

dnech naučili a ještě naučí. Výběr emocí se zúžil na ty, které jsou pro zamýšlenou práci nejpodstatnější, tedy smutek, strach, láska, zuřivost a arogance. Na podlaze jsou lepicí páskou vymezena pole, každý, kdo stojí v daném poli, musí nést příslušnou emoci a měnit ji s přechodem do jiného pole. V další fázi se emoce zintenzivnily a přerostly v karikaturu. Došlo k tomu změnou kontextu, kdy v poli láska se instrukce změnila – miluji vás a láskou bych vás nejraději sežral apod.

Je velmi nesnadné popisovat stále více se komplikující zadání etud a improvizací, které následovaly. Vše mělo přesný, promyšlený řád a strukturu. Abychom se pokusili přiblížit alespoň něco z toho, co se odehrávalo v rovině emocí (jen těžko převeditelných do verbální roviny), nabídneme několik záběrů pro dokreslení atmosféry semináře vedeného divadelním pedagogem, vedoucím zemského divadelně pedagogického institutu v Heidelbergu.

-dlab-

Martina Tothová

*Občas šílím, občas pláču,
Nejraději štěstím skáču.
A mám ráda divadlo.
Proč? Tak mě to napadlo?
Zn.: Chcete mě?*

Dílna N jako Noviny

Naše konkurenční i spolupracující redakce deníku Děti, divadlo a svět sídlí na stejné chodbě stejného Národního domu a od té naší, dospělé, je oddělena jen několika metry chodby. To může být u tak silných deníků samozřejmě velmi nebezpečné – ať už ve vykrádání nápadů, přetahování nejzdatnějších redaktorů, úniku informací či jen v prostém zcizování ostrouhaných tužek.

Tohoto všeho jsem si byla velmi dobře vědoma, když jsem se pondělním dopolednem kradla onou dělicí chodbou směrem k místnosti dětské redakce. Jací budou? A neutlučou mě?

V místnosti panovala tvůrčí atmosféra nabitá ženskými otázkami, a to i přes přítomnost několika mužů. Redakce vytvářela své příspěvky do dnešního čísla, na které se díky lektorce a šéfredaktorce Martině Tothové nejprve důkladně připravila prozkoumáním terénu... kde jinde než v terénu. A tak vznikala fotostory, v níž dívky byly vybírány do rolí mladých hrdinek, řešících zásadní životní témata, redaktori si ve svém myšlení představovali typickou šéfredaktorku ženského časopisu, její normální pracovní den, oděv, líčení i úkoly (to by mě fakt zajímalo, jak vypadala) a vytvářeli co nejzajímavější titulky co nejzvláštějších článků a rubrik. My, staří mazáci, jejich snahu chválíme a vzkazujeme: „Těžko na cvičišti, lehkou na bojišti!“ Jen bych byla ráda, kdyby mi vrátili mé dvě čerstvě nabroušené tužky...

-pet-

DNES SE PŘEDSTAVUJÍ:

Všechny soubory dostaly od naší redakce za úkol doplnit začátky tří vět a jejich prostřednictvím se nám představit. V této rubrice tedy budete pravidelně nacházet kratičké medailonky souborů tak, jak je samy napsaly.

ZUŠ Jindřichův Hradec

Náš soubor... pochází z Jindřichova Hradce, krásného města na jihu Čech. Jsme parta, v níž se většina z nás zná po řadu let, všichni jsme dobří kamarádi. Zpráva o přijetí naší inscenace na Dětskou scénu nás moc potěšila. Je nás pět kluků a sedm holek a vede nás Zuzka Jirsová, kterou máme všichni rádi. Tento rok je bohužel rokem závěrečným, protože se většina z nás rozuteče po celé republice za studiem. Doufáme, že se nám tento (pro nás poslední) ročník Dětské scény vydaří...

V našem představení... se přesouváme do Anglie na počátku minulého století do času zrání angreštu. Staropanenská teta tu předstírá lásku k dětem, ale opravdu nemá ponětí, po čem jejich dušička prahne. Neví to ani služebná Gerta... jediný, kdo se to snad doví, budete vy, až shlédnete naše představení.

Nejraději... máme ŠPRÝMY A ŠPÁSY, NEPOHRDNEME ANI TAŠKAŘICÍ NEBO SVÍČKOVOU.

Adam, Anna, Beáta, Bára, Dominika, Kryštof, Markéta, Ondra, Tereza, Tonda, Václav, Veronika.

Kohoutek, ZŠ Na Kopcích Třebíč

Náš soubor... se jmenuje Kohoutek, sešlo se nás 13 nadšenců z jedné třídy (3.B) – holky mají převahu, je jich 8, kluků 5.

V našem představení... se snažíme s hravostí typickou pro náš věk předvést Hrubinovu pohádku Zvířátka a loupežníci.

Nejraději... si navlékneme kouzelné kalhotky a ocitneme se ve světě naší fantazie.

ZUŠ Liberec

Náš soubor... je vlastně třída Sisy Kyselé a Jenika Plachty, jejichž příběh zažíváme denně ve svých vlastních mučírniích – tzv. školách. Proto chodíme do dramaťáku, abychom si ze školy mohli udělat srandu a dokázali se na ni podívat s nadhledem – a samozřejmě i kvůli jiným věcem: „Mám tu kámoše.“ „Líp mluvím.“ „Umím se vyrovnat s trémou.“ „Odpochinu si ze školy.“ „Baví mě improvizace.“ ... Štěpán, Martina, Julka, Terka, Nikola, David, Ondra, Kuba.

V našem představení... vidíme své spolužáky, někdy i sebe i tebe, své učitele, rodiče. Pomáhá nám a učí nás, že v „nouzi poznáš přítele“.

Nejraději...

- ...mám rád hlediště plné diváků, kteří se baví našim příběhem. (Kuba)
- ...provokuju. A mám rád Sisu. (Štěpán)
- ...mám radost, že máte radost. (Ondra)
- ...mám Jenika a ráda jím. (Martina)
- ...se zlobím na Jenika, že mi ukradl brýle. (Nikola)
- ...vidím Sísino vysvědčení (Julka)
- ...jsem, když se Jeník učí a nezlobí. (Terka)
- ... chválím Jenika. (David)
- Nikola, Erika a Jessica by tu rády byly, ale marodí.

Beníci, ZŠ Benešova, Třebíč

Náš soubor... funguje dva roky pod názvem Beníci. Scházíme se jednou týdně a zkusíme v malém a útulném divadélku základní školy. Při dokončování představení jsme se vidali skoro každý den. Náš soubor měl možnost předvést své představení anglickým přátelům v Londýně.

V našem představení... se setkáte s humorem, nadsázkou, ale i napětím. Na našem představení jsme se všichni aktivně podíleli, i texty většiny písní jsou našimi výtvy. Naše představení trvá asi 25 minut a my doufáme, že se po celou dobu budete bavit.

Nejraději... hrajeme pasáž s ježkem Frantou Šramotou, protože právě zde je použita nadsázka. Samozřejmě máme rádi smích.

Šotkův doplněk

Pokud jste v nultém Deníku Dětské scény četli zprávu o krajské přehlídce v Liberci, asi jste se nemohli se dopočítat. Ano, vypadl mi v textu jeden soubor a zrovna ten, který postoupil. Omlouvám se vám i souboru.

Lukáš Horáček

Hodnocení inscenace Sísy Kyselé – soubor ZUŠ Liberec

Libuše Hájková připravila pro svůj soubor zdařilou dramaturgii dětem blízkého textu a ušila ji své skupině tak říkajíc na tělo. Základní příběh, vybudovaný na vztazích hlavních postav (Sisa a Jeník) a jejich rodičů a spolužáků, je sdělován výrazově čistými prostředky, s jedinou rekvizitou (brýle) a dvěma nápaditě použitými praktikáblí. Souboru je vlastní silné skupinové citění a kultivovaný řečový projev.

Na jevišti působí přirozeně, své zaujetí hrou přenáší na diváka. Přirozeně se orientují v dramatických situacích a v přechodech mezi jednotlivými obrazy. Vypointovaný příběh o peripetích dětského kamarádství jakoby byl životopisem skupiny a ukazuje, jak vedoucí v práci se souborem dokázala skvěle využít osobní životní zkušenosti aktréřů.

Zapsal L. Horáček, porota: K. Bláhová, M. Šajdková, P. Kordová, H. Mocková, L. Horáček.

OSOBNOST DNE

V této rubrice vás seznamujeme s některými z vás, vedoucích souborů, které letos vystupují na Dětské scéně. Náš výběr vychází ze snahy zmapovat co nejširší pole možností jak pracovat s dětskými divadelními a recitačními kolektivy, oslovit jak začínající, tak i zkušené vedoucí, najít styčné plochy vaší práce i jednotlivé odlišnosti.

Rozhovor s Libuší Hájkovou, vedoucí souboru při ZUŠ Liberec

Kudy vedla tvoje cesta na ZUŠ Liberec?

Od druhé třídy ZŠ jsem chodila do Lido-vé školy umění v Jablonci nad Nisou k Janě Vobru-bové do LDO - potom SpgŠ a stále LDO - Kaplice, Mělník, Chrudim..., úžasná setkání se skvělými lidmi - nebudu jmenovat, abych na někoho nezapomněla, inspirující semináře, nezapomenutelné světy obra-zů, vztahů...po maturitě praxe ve škole, ale stále dramaťák, touha zůstat v „Liduše“ se naplňuje, začínám po boku své učitelky, doplňuji si vzdělání a získávám úřední papír na DAMU, katedře loutkář-ství, který mě opravňuje k výuce LDO, deset roků zůstávám v jablonecké zušce, potom přivádím na svět své dvě děti a po mateřské začínám mé putování a hledání jiných prostorů pro „dramaťák“ - tvořivá dramatika na osmiletém gymnáziu, tvořivá dra-matika a pohyb na Konzervatoři Jaroslava Ježka, dramatické kroužky při gymnáziu, při obecné škole, role učitelky ve Svobodné obecné škole v Jablonci nad Nisou. Pak jsem se zúčastnila Dětské scény v Záběhu s představením A přeče se točí. Tam si představení všiml Tomáš Kolafa a nabídl mi mís-to učitelky LDO v ZUŠ Liberec, kde jsem se stala vedoucí LDO a zástupkyní ředitele pro nehudbní obory.

V čem ti práce na ZUŠ vyhovuje?

Všude je chleba o dvou kůrkách a každá mince má rub i líc - je jen na mě, kterou stranu min-ce se rozhodnu preferovat - dnes je ošklivé počasi a člověka to táhne spíš k rubu, jenže já raději budu myslet na slunko - líc. ZUŠka mi poskytuje řadu možností - ve škole se potkávám s podobně potrefenými lidmi jako jsem já, se kterými se dá spolupracovat - a to je právě to - **prolínání uměleckých oborů**, společné projekty, společné směřování, setkávání se a nahlížení na problémy i úspěchy, svobodná, otevřená koncepce, profesionalita výuky a vedení - to jednotlivé kroužky při různých organizacích nabídnout nemohou - a samozřejmě i prostor a časoprostor, vybavení, existenční klid, soudné hodnocení práce vedením,

veřejnosti a rodičů.

Myslím, že ZUŠky mají v našem školství nezastupitelnou roli a LDO do nich rozhodně patří. A hele, vyšlo slunce!

Jaké máš pro práci zázemí?

Představovala bych si lepší, ale...v našem kraji máme pro LDO zázemí vskutku nejlepší - máme ředitele, který nám fandí i rozumí, on sám podědil školu bez vhodných prostorů pro LDO, ale za tři roky naší spolupráce jsme to už trochu napravili. Když to půjde takhle dál a budou nám přát i ti, kteří rozhodují o penězích na vybavení škol - případně sponzoři...je se na co těšit.

Přináší ti práce na ZUŠ nějaké obtíže?

Je to zase jen o úhlu pohledu na věc - otázku.

Nejvíce mě mrzí, že jsem tak daleko a časově mimo od svých vlastních dětí, ale tatínek, babička a mobily "to jistě".

Obtíže si nepřipouštím, jinak bych nemohla ve školství pracovat.

Obtíže okamžitě řeším.

Má ZUŠ v Liberci nějaká specifika proti jiným ZUŠ či jiným organizacím?/ ZŠ, domy dětí.../

Těžká otázka. To je téma na velmi rozsáhlou práci jednak o naší škole a jednak o školství vůbec.

Naše škola je plně organizovaná, to znamená, že se prolíná práce HO,VO,TO a LDO. Je samozřejmě jako řada škol součástí kulturního dění ve městě, ale i v kraji a celém euroregionu. Její umělecká činnost zasahuje i za hranice Evropy. Je zařízením s velkým množstvím žáků i učitelů, a přesto malým na potřeby krajského města. Kromě individuální výuky zde pracuje velká řada komorních i velkých hudebních, tanečních i dramatických těles.

Specifické reprezentativní prostory celé nové školy jsou využívány širokou kulturní a společenskou veřejností k řadě koncertům, výstavám, slavnostním příležitostem.

"Specifikum naší školy spatřuji i v tom, že školu řídí "Býk" a zástupcem je mu "Beran"."

Přece jen - mohla by ses pokusit porovnat práci v ZUŠ, na ZŠ a v domech dětí? Máš zkušenost ve všech jmenovaných institucích...

Odlíšnosti jsou dané statutem, vyhláškou, zákonem...každého toho jednoho zařízení. Obecně většinou víme, co se v nich děje, tušíme jakým způsobem by se mělo dít. Prošla jsem všemi těmito domy a ve vztahu k "dramafáků" to cítím takto. Specifikum nespecifikum, vyhláška nevyhláška... atmosféru dělají LIDI.

Učila jsem na ZŠ a byla s celou třídou na Dětské scéně. S jiným souborem z domu dětí jsme také byli v ústředním kole. Jiné děti ze ZUŠ měly také radost z cest a vystupování.

Schválené jsem přistoupila po své mateřské dovolené na možnost učit na obecné škole, i když nemám pedagogickou vysokou školu, abych sama sobě dokázala, že dramatická výchova může být úžasnou metodou výuky a zároveň i jednou z výchov pro všechny děti bez výběru. Nesmírně mě to bavilo - hledat a objevovat společně s dětmi nové cesty k poznání.

Z té doby mám pocit svého nejsmysluplnějšího působení v oblasti dramatické výchovy a všem kantorům, kteří tvrdí, že ve škole se dramaťák dělat nedá a učit jím už vůbec nejde, už nevěřím. Prožila jsem si to - zahrála jsem si to - pět let - od 1. do 5. třídy obecné pětiletky.

To samé se týká třeba výuky tvořivé

dramatiky na víceletých gymnáziích a druhých stupních.

"Když se chce, všechno jde," říkala moje babička, maminka a teď i já a moje děti už taky. A když TO vyjde a ještě svou tvorbu pozvednete na jeviště a potěšíte diváky a zpětně sebe - nemá tenhle dramaťáček život chybu - specifika nespecifika.

-ivd-

OSOBNOST DNE

Zuzana Nohová, vedoucí souboru Beniči, ZŠ Benešova Třebíč

Jaká byla Vaše cesta k divadlu?

Moje cesta k divadlu... Dost jsem se o divadlo vždycky zajímala. Ale hlavním impulsem byl příchod Jaroslava Dejla do Třebíče a vznik Mladé scény, tehdy souboru mých vrstevníků. Aktivně jsem tam působila 10 let. Po nástupu do zaměstnání jsem začala automaticky spolupracovat s Dejlem a jeho dramaťákem a časem jsem to zkusila sama.

Ve svých představeních prý hodně stavíte na hudební složce. Je tomu tak?

Nemyslím, že stavím převážně na hudební složce. Pouze se jí nebráníme a v obecném smyslu, baví-li nás, máme ji. Rozhodně je to s ní lepší. Děti se na některé písničky vyloženě těší. Kdyby děti hudbu nepřijaly, nebylo by možné ji tam dát vůbec. V rytmu představení se sama nabízejí místa, která hudební stránku evokují. Kvalitní text má hudbu v sobě. Nemyslím, že by hudba mohla nějakému úplně špatnému textu výrazně pomoci. Dávám přednost dramatické akci. Snažím se vyvážit své nápady s nápady dětí a vycházím z jejich přirozených dovedností.

Jaké důvody vás vedly k výběru Kocourka Modroočka jako předlohy letošního představení?

Text nám nabídnul využít věkové rozpětí souboru. Představitel Modroočka je o několik let mladší než ostatní děti. A také je tu spousta možností pro aktivní spolupráci mezi mnou a dětmi.

Jak se Modroočko narodil? Jak představení vznikalo?

Na zkouškách nejprve ve formě dílen a dramatických cvičení. Soubor hledal, kombinoval, vyřazoval, domýšlel. Definitivní text se pak následně sám ukázal. To byla asi polovina práce za námi. Pak jsme pilovali jednotlivé scény na již pevně daném textu.

Změnil se Modroočko od té doby, co

poprvé uviděl světlo světa? Tedy od premiéry?

Osobně doufám, že se nic podstatného nezměnilo. Hlavně, aby z představení nezmizela chuť zahrát druhým, pobavit sebe i ostatní. Zároveň nadsázka a lehkost.

Jaká konkrétní pozitiva přinesl právě vašim žákům fakt, že se letos pohybovali v oblasti dětského divadla?

Mají odvahu vůbec vyjít na jeviště a něco ze sebe dostat.

Využíváte postupů dramatické výchovy i v hodinách českého jazyka nebo v jiných předmětech?

Nemám moc možností využívat dramatickou výchovu ve výuce, učím matematiku a angličtinu na střední škole. Když jsem učila na základní, byly možnosti větší. Hlavně v hodinách angličtiny.

Co pro Vás osobně znamená, že se zúčastníte letošní Dětské scény, a s jakými očekáváními do Trutnova přijíždíte?

Na Dětskou scénu se všichni moc těší. Já osobně jsem už třikrát v Trutnově byla s recitacemi. Loni to nevyšlo a bylo mi to líto. Nemohla jsem strávit pár dní v báječném a přátelském prostředí.

-dlab-

TVÁŘE DNE

14.6.2004

POHLED

nezávislé recenzentky
Evy Machkové

Třetí den přehlídky byl z celé Dětské scény jak se zdá nejnáročnější, přinejmenším pokud jde o počet představení a tedy i množství a různorodost poznatků i otázek z inscenací plynoucích. Ale možná byl i nejpěstřejší, pokud jde o různorodost typů a žánrů vystoupení a pohledů na ně. Z toho důvodu, ale také proto, že jsme ta představení viděli v různém pořadí a kombinacích, nebudu dnes postupovat podle programu, ale pokusím se jednotlivá vystoupení uspořádat do skupinek.

Jakoby mimo kategorie bylo vystoupení malých členů souboru **Hop-Hop ze ZUŠ v Ostrově nad Ohří**, jehož různé skupiny – snad by se dalo říct přímo generace – se na Dětské scéně objevují téměř každý rok. Tentokrát přijela **Irena Konývková** se skupinou dětí ve věku 6-9 let, tedy (zřejmě) s přípravkou LDO ZUŠ. Nikde jsem o tom nenašla určitou informaci, ale usuzuji nejen z věku uvedeného v evidenčním listu, ale i z charakteru vystoupení, nazvaného **Co dělají noční skřítki** (podle Martina Jirouse). Vystoupení je v programu sice označené jako divadelní, ale buď dojem spíše série připravených a vytvářených cvičení včleněné do osnovy textu, jehož podstatnou část interpretuje sama vedoucí. Vyvolává to i úvahy, poněkud přesahující ovšem toto jediné vystoupení, zda a za jakých podmínek a jakou formou zařazovat do programu národní přehlídky takováto „cvičená“ či „počáteční“ vystoupení, a to zejména proto, že vedle ostatních programů přehlídky má divák tendenci očekávat víc, než mohou a chtějí nabídnout, neboť jde o míšení divadelních prostředků a metodiky dramatické výchovy.

Tři z představení třetího přehlídkového dne lze zařadit do kategorie přednesu, nebo na pomezí přednesu a divadla. Jasným případem je interpretace Hanzlíkovy básničky ze sbírky Pimpilim pampam **Konec modrého ptáčka**, kterou s 9 – 10 letými dětmi z Třebíče připravila jejich učitelka **Zdeňka Marečková**. Trvá to dvě tři minuty, je to drobnička, ale má to jasnou výstavbu včetně členění refrémem, který se výrazově obměňuje, klíčovou situaci sežrání ptáčka kočkou, úsporné a nápadité prostředky. Škoda, že těch básniček nebylo několik, aby si divák více užil potěšení z dobré práce. Jako recitační vystoupení byl označen pořad nazvaný **Dospívání**, překvapivá a napohled kontrastní dvojice členů děčinského souboru – osmiletého děvčátka a osmnáctiletého chlapce. Texty Josefa Šplíchala, které inscenátorky **Jana Štrbová** a **Alena Pavlíková** použily jako východisko pro vztahy věkově si vzdálených sourozenců, nepatří k opravdu dobré poezii. Byla jsem z těch šťastných, kterým se podařilo text v podstatě vytěsnit. Malá Michaela Mikulová zvládá svůj part i vztah k velkému bratrovi obdivuhodně, starší a už hodně zkušený chlapec staví na svých zvládnutých dovednostech i schopnostech. Problémem či jistým nebezpečím je

přesné vymezení vztahu k mladší sestřičce, v němž chvílemi jakoby se k ní skláněl a pečoval o ni s až neuvěřitelnou sebeobětavostí. Jen na okraj, k včerejší anketě: ve vystoupení se střídají jedna za druhou mizanscény, tj. vzájemná postavení obou aktérů, nesoucí význam jejich vztahu. Jejich postavení se proměňuje horizontálně (v mnoha případech starší bratr klečí na zemi, holčička stojí nad ním), v některých situacích jsou obráceni k sobě čelem, bokem, stojí či sedí za sebou... a to právě jsou ty tajemné mizanscény..

Spíše mezi přednesová vystoupení bych osobně zařadila i **Lov na medvěda, aneb jak si hrají a co si vyprávějí eskymácké děti** souboru **Max a spol ze ZUŠ Klatovy**. Textovým východiskem je jednak básnička Jiřího Žáčka, jednak pohádka Jana Vladislava a Vladislava Stanovského ze Stromu pohádek z celého světa. Navazují na sebe tematicky a oba texty také přesně odpovídají věku 7-9 letých přednášečů. Do přednesu bych toto vystoupení řadila proto, že velmi důležitou roli tu má sbor a sborový přednes, faktem ovšem je, že tu jsou také vybudované situace mezi jasně definovanými postavami. **Hana Švejdomá s Evou Štichovou** zde odvedly čistou, nápaditou práci, která svědčí vystupujícím dětem a přitom nabízí i divácký zážitek. Díky za pěkné vystoupení.

Poslední dvě z šesti vystoupení dne jsou jednoznačně zařaditelné jako divadlo. **Královna Koloběžka** podle známé a oblíbené Verichovy pohádky je představením desetiletých dětí z **Hostivice u Prahy** a je typem vystoupení zcela odpovídajícím věku dětí i jejich dosud menší divadelní zkušenosti. **Jana Konývková** použila osvědčený a před léty v dětském divadle také dost frekventovaný tvar dramaturgie – vyprávěné divadlo, v němž z chóru, který je jak vyprávěčem, tak komentátorem děje, vystupují jednotliví představitelé postav důležitých pro rozvíjení děje, a opět se do něj vracejí. Děti hrály svoje postavy a situace se smyslem pro humor Verichovy pohádky i jeho způsobu vyjadřování, diskuse se točily kolem otázek určitosti projevu dětí v partech chóru, neboť zřejmě neměly ve všech situacích jasný úkol a neměly tedy přesně ujasněné, kým jsou – zda dvořany, vesničany, vypravěči či komentátory zvenčí, což vedlo k rozkolísanosti projevu. Problémem inscenace byly i kostýmy a jejich nesourodost a nedořešenost.

Druhým zřetelně divadelním tvarem, v tomto případě loutkářským, bylo **Jak vdát princeznu** souboru **Uzel ze ZUŠ v Chlumci nad Cidlinou**. **Romana Hlubučková** pracuje se skupinou nyní již 12-13 letých dívek delší dobu a je to na jejich projevu patrné. Pro svou loutkářskou inscenaci si zvolily krátkou pohádku Aleny Vostré, spíše pohádkovou anekdotu, kterou doplnily aktualizačními prvky - hra na agenturu, která vdavekchytivým dívkám poskytuje velice bohaté služby, parodie na teleshopping. Inscenaci by prospěl přesnější temporytmus a přesné vybudování gagů, které jsou v mnoha případech spíše ve stádiu rozvinutějšího nápadu. Nutno ocenit zejména dobré vedení loutek a práci s nimi.

Vcelku velmi úspěšný a pro hodnotitele proto i mimořádně příjemný den. Potíže byly dány jen organizací i nutností přecházet a dělit publikum na skupiny kvůli malému prostoru v Divádylku Trdýlku ve zdejší ZUŠ. Jedna potíž plynula z toho, že děti – a většinou šlo o děti malé – byly nuceny hrát třikrát během dne. Další potíž je špatná viditelnost

v malém sálku, a jako na potvoru příliš mnoho akcí se odehrávalo na zemi či při zemi. A nevidíte-li na divadlo, stává se z něj rozhlasová hra a celá struktura se bortí. Proto by ti, kdo budou na Dětskou scénou nominováni v příštích letech, měli velmi pečlivě vážit, zda nepřijmou raději jeviště kina. Problémem ale bylo i neorganické natahování dopoledního bloku dlouhými přestávkami, kdy po 10ti minutovém vystoupení následovala 15 minutová přestávka, po dvacetiminutovém desetiminutová a podobně. Přitom na přechod z kina do ZUŠ bylo jen něco málo přes 15 minut. Nejúnavnější jsou prostoje, které není čím naplnit, a při tomto množství inscenací je to dost vážný problém.

Ale v této souvislosti ještě jedna otázka, která byla nadhozena v jedné z diskusí a pro nedostatek času nebyla zodpovězena, otázka délky představení s dětským souborem. Nemyslím si, že by nebyla možná a vhodná hodinová inscenace, jestliže to látky i věk a zkušenost dětí dovolují. U Narnie, u níž právě tato otázka vznikla, je dokonce 55 minut dost málo, jak také z diskuse o ní vyplývalo. Spíš považují za problém tendenci posledních let dělat převážně i divadelní představení v délce kolem 10 minut. Pro soubor a vedoucího je to nepochybně pohodlnější a jistější, než inscenace 40 – 60 minutová, ale pro organizaci přehlídky je to dost velký problém (viz výše), ale hlavně je to prostor, na němž se nedá mnoho udělat. Tato tendence také vede k využívání látek hodně jednoduchých a možná pro hrající děti někdy i málo přínosných. Je to samozřejmě věc složitá, ale bylo by potřeba o tom diskutovat a před problémem neuhýbat.

TVÁŘE DNE

14.6.2004

Z DISKUSÍ

Veřejná diskuse o inscenacích 2. bloku

Ve vestibulu trutnovského kina se sešli všichni, kdo měli, nebo snad lépe řečeno chtěli. To platí především o značném množství seminaristů, kteří se během veřejné diskuse po počátečních rozpacích zapojili do diskuse, a to zcela veřejně. Za to v průběhu získali od předsedkyně lektorského sboru několik hvězdiček (Poznámka redakce: Jedničku však ani jednu – to bude tím, že nejsme ve škole!).

Jiřina Lhotská, předsedkyně lektorského sboru, uvedla celou diskusi základními pravidly a představením struktury společné debaty. V pořadí, ve kterém jednotlivé soubory hrály - nejprve vedoucí souboru krátce představil soubor a naznačil základní informace a okolnosti vzniku inscenace, poté promluvil zástupce semináře pověřeného reflexí představení, následovaly souhrnné informace z rozboru lektorského sboru a nakonec byla otevřena volná diskuse všech přítomných.

Představení první: Prcek Tom a Dlouhán Tom - Divadélko Růžek České Budějovice

Vedoucí Alena Vitáčková: Soubor existuje 7 let. Ti, kteří v něm pracují již delší dobu, si chtěli zahrát „postavu“, a proto jsme zvolili tuto předlohu. Představení jsme začali tvořit na letním soustředění a rozhodně jsme si nemysleli, že budeme vybráni na Dětskou scénu...

Seminaristé: V našem hodnocení převažovaly klady, do nich můžeme zařadit práci s pohybem, způsob nakládání s mluveným slovem i prostorem. Představení by prospěl menší prostor. Děti hrály s nasazením a nenuceně. Ocenili bychom i zpěv, celé představení jsme označili za grotesku. V úvodu, kdy si hráči měli vybrat role, bylo bohužel poznat, jakou roli dostanou, doporučili bychom zkrátit opakující se scény...

Lektoři: Tato pohádka má jinou poetiku a jazyk, než naše pohádky. Je vystavěna na černém humoru, na dětech bylo znát, že je to bavi, ale žánr předlohy nebyl zcela dodržen. Začátek příběhu byl rozehrán v dobré rovině, ale posléze to už nebylo ono. Právě tak jako uvolněné, civilní herectví a pitvoření. V představení byly samozřejmě i dotazené momenty a vtipy. Chyběla mu však stylizace a kázeň. Rozehrávání některých situací zbytečně zpomalovalo temporytmus. Písničky byly pěkně zazpívány, ale opět nebyly ve stejném žánru – jedna byla spíše jako operetní, druhá by se asi nejlépe hodila do muzikálu. Za úvahu by stálo i sladit užívání druhů rekvizit i zvážit opodstatnění některých z nich...

Z pléna: Dětské divadlo je velmi křehké, u tohoto představení platí to, že od krajské přehlídky „spadlo“...

Představení druhé: Obrův panoš – Lidíčkové - Divadlo, DDM Ostrava

Vedoucí Malvína Schmidtová: Základ souboru spolupracuje již čtvrtým rokem. Šrutovy pohádky se nám líbily, představení jsme chtěli postavit na výtvarnu...

Seminaristé: Ocenili bychom tento osobitý pokus, vybavenost dětí i to, že nešly po povrchu. Výtvarný princip byl efektní, ale množství užitých výtvarných prostředků odvádělo pozornost od jiných důležitých skutečností. Zajímalo by nás, co bylo pro děti to hlavní...

Lektoři: Bylo užito velké množství výtvarných prostředků a ne vždy se dal přečíst jejich význam. Jsou podle nás užity nahodile a nepřesně – např.: práce s imaginárními rekvizitami, nesoulad použitých prostředků.... Pociťovali jsme slabé zaujetí dětí. Z dramaturgického hlediska se dá říct, že předlohu vnímáme jako z mnoha důvodů problematickou, příběh by se měl upravit, dořešit motivace postav apod....

Představení třetí: Narnie – Brnkadla – Kubíci, CVČ Lužánky, Brno

Vedoucí Petra Rychecká: Soubor funguje pět let, toto představení vznikalo 1,5 roku, ale dnes v něm vystupovaly i děti „vypůjčené“ z jiného souboru. Byla to pro nás práce s velkým příběhem...

Seminaristé: Inscenování fantazie je složité a vyžaduje to technickou vybavenost. Kostýmy nejsou podle našeho názoru jednotné a funkční (někdy historizující, jindy ne). Děj nenabízel dostatek situací k jednání, chybí motivace k jednání postav. Snaha o psychologické herectví vyvolávala podle nás problém s temporytmem celé inscenace. Použitá muzika nás potěšila výběrem i způsobem využití, libě to na nás působilo. Jistým problémem pro diváka byla existence dvojrolí. Jako poněkud riskantní spatřujeme přítomnost dospělého herce v dětském představení. Velmi mile nás potěšila volba předlohy i práce s pohybem při vstupu postav do fantazijního světa...

Lektoři: Většinou se naše názory shodují s již prezentovanými názory seminaristů. Způsob využití scénografie, hudebního plánu, světla atd. svědčí o snaze o „velké divadlo“. Hudbu jsme vnímali jako velmi využívanou - až příliš cílenou. Oceňujeme, že z původně velkého knižního příběhu vznikla jasná dějová linka, ale propojení jednotlivých scén se na jevišti nepodařilo. V rozporu se seminaristy jsme pohybovou složku přijímali poněkud komplikovaně...

-dlab-

Veřejná diskuse o inscenacích 3. bloku

Tento den byl na divadelní zážitky bohatý, a tak účastníky čekalo hned šest představení a dvě hodiny debat o tématech, která přinesla. Na úvod té dnešní vyjádřili lektoři touhu vrátit se o den zpět a dopovědět to, co nebylo řečeno. Čas však opět stál proti nám a ve vzduchu se nahromadila další obecná témata, z nichž mnohá byla podpořena dnešními inscenacemi.

Vrány, ZŠ Benešova, Třebíč: Konec modrého ptáčka

Vedoucí: Letos vznikl přímo v naší škole divadelní prostor s názvem Divadlo pod schody, kde máme veškeré zázemí. Děvčata hrála už loni představení Vrány (odtud název souboru), jsou velmi „živá“, a tak jsem pro ně našla text Pimpilim Pampam, odpovídající jejich věku i možnostem.

Seminaristé: Bylo to pro nás příjemné osvěžení. Ocenili jsme text adekvátní k věku, to, že dívky hra bavila, přirozenost jejich hereckých výkonů, výborné kostýmy, vygradovaný, čistý a celistvý příběh.

Lektoři: souhlasíme – na malé ploše bylo ukázáno, co všechno děti dokážou. Mělo to půvab nadsázky, zajímavá byla hra s opakováním (refrémem). V pod-

statě se jedná o přednes, i když některé situace jsou divadelní. Možná, že v dřívějších představeních se děti samy více bavily a byly uvolněnější.

Z pléna:

- prostor přinášel problémy se sledováním kočky, ležící na zemi.
- Dobrou zprávou je, že existují ředitelé základních škol, kteří investují do divadelního prostoru

HOP-HOP, ZUŠ Ostrov: Co dělají noční skřítki

Vedoucí: děti spolu pracují 2. rokem, jsou z 1. až 3. třídy, loni jsme si hráli na trpaslíky, letos jsme se hodně zabývali tématem rodina a přítom jsme si objevili Magorovy pohádky.

Seminaristé: shodli jsme se na tom, že se nám líbila hra dětí s polštáři, se slovy, gradace dění.

Chyběl nám logický konec – děti se stále probouzely a znovu usínaly. Neshodli jsme se v tom, že někteří z nás stále očekávali proměnu dětí ve skřítky, která nenastala, a na postavě paní učitelky – někomu se zdálo být přirozenou postavou, dávající dětem dostatek prostoru, jiní ji viděli jako málo něžnou a prostor jí věnovaný jako příliš velký. Vnímali jsme, že dává dětem na jevišti pocit bezpečí, některým z nás se však zdálo být příliš dominantní.

Lektoři: viděli jsme výsledek pedagogického procesu, který děti naplnily, jako problém cítíme to, že pedagogický záměr se sváří s divadelním. Dochází tak k míchání rovin hry, pedagogického procesu, drobných divadelních situací... Není zcela jasné, zda se jedná o postavu učitelky nebo maminky. Otázkou je i její kontaktování diváků – problém není až tak v ploše této role, jako v temporytmu hereckého výkonu, který je jiný, než Jirousovy texty.

Z pléna:

- ocenila jsem, že se podařilo dostat děti tohoto věku na jeviště, kde nemají strach
Vedoucí: záměrem je vnímat děti, ne diváky – chybí mi pohled zvenku, role mně samotné není zcela jasná

- chybí jasné vymezení prostoru – KDE se to odehrává – pak by bylo i jasné, KDO je ta postava (zda je to paní, která se tváří profesně hodná, ale není... a nebo je šilená).

- Proč to nehraje nějaké starší dítě?

Vedoucí: bylo pro mě důležitější být a hrát s nimi, znát se z her a společné práce.

(D)D(d), ZUŠ Děčín: Dospívání

Vedoucí: jedná se o 1/8 souboru, který letos dodělal představení z loňska, a tak nebyl čas udělat novou inscenaci. Proto vznikly 2 drobnější věci. Zde byla cílem inscenovaná poezie, která pracovala s texty, ležícími v šuplíku už 20 let.

Seminaristé: obdivovali jsme přesnost projevu obou protagonistů – jejich výslovnost, naplnění charakterů v mezích poezie... Rozdělili jsme se na dvě skupiny – první měla velmi silný dojem z jasné výpovědi, druhá si kladla otázky: proč je to uvedeno jako recitační inscenace? Pro nás to byla spíše silná recitace... Proč se to jmenuje Dospívání? Proč je chlapec jakoby potlačený ve svém projevu? Jednalo se skutečně o intimní výpověď nebo spíše o strojenou hravost, intimitu spíše narušující? Takto vymezené role se nám zdály být „riskantní“...

Lektoři: cítili jsme k oběma recitátorům obdiv – k jejich vybavenosti, přirozenosti, hravosti, živosti, dovednostem... přesto to na nás působilo rozporuplně, a to především díky onomu „náporu něžnosti“. Inscenace se pohybuje mezi divadlem a recitací, dochází v ní k rozehrávání scének, jsou nabídnuty určité role, je cítit snaha předat poselství

(někdy až násilně). Texty jsou lehce problematické – obsahují banální obrazy. Cítíme nepravdivost v pojetí sourozeneckého vztahu – chybí tam akord jiného ražení, toho, že kluk má své malé sestry taky někdy plné zuby...

Z pléna:

- pointě ubíralo na síle vysvětlení, o čem to vlastně bude
- jednalo se o skvělou ukázkou práce s mizanscénou

Uzel, ZUŠ Chlumeck nad Cidlinou: Jak vdát princeznu

Vedoucí: děvčata jsou ze 6. ročníku ZUŠ ve věku 5.-7. třídy ZŠ, zde pracovala poprvé s manekýnami, text byl výběrem vedoucí, na něj se postupně nabalovala cvičení, z nichž se vyvinula tato pohádka. Rámec reklamní agentury byl nápadem vedoucí a jejich rozvinutím.

Seminariště: tématem byl pro nás vztah děvčat k reklamě, skvěle fungovala radost a vtip, hravost se slovy, práce s plynutím času, s loutkou... Rušil nás dlouhý nářek princezny, nepochopili jsme neshodu děvčat v adresách a telefonních číslech.

Lektoři: výborně zvolený klíč povýšil původní text. V takto postavených inscenacích musí být nápady technicky i divadelně vycizelované – zde bychom potřebovali někdy tečku některých nápadů (šití ve spánku). Stálo by za to domyslet rámec agentury a ujasnit, kým jsou dívky v jednotlivých vstupech. Možná by pomohly komentáře dění z hlediska agentury a ujasnění úvodního vstupu do postav. Od krajské přehlídky došlo k velkému posunu. Objasnili jsme si pojem PREPARACE – doba přípravy na něco na jevišti, dějové vzduchoprázdno před akcí. Vedoucí: děvčata mají spoustu nápadů a vtipy neustále přibývají.

Z pléna:

- jsem ráda, že jsem tam byla a viděla to.

MAX a spol., ZUŠ Klatovy: Lov na medvěda aneb Jak si hrají a o čem si vyprávějí eskymácké děti.

Vedoucí: vzniklo to jako hra na téma Různé světy, k zimní besídce pro rodiče se hodilo téma Eskymáci, k první Žáčkové básničce se přidala pohádka a propojila se. Dětem je mezi 7-9 lety.

Seminariště: pozitivní se nám zdál pokus o propojení obou textů skrz igelitovou plachtu, téma i zpracování je adekvátní věku i schopnostem dětí, vše je jasné, čisté přehledné, dobré je nastolení jednoduchých charakterů a uchopení tématu smrti. Možná díky ne zcela vhodnému prostoru se nám děti zpočátku zdály až „natlakované“. Nebyl zcela jasný princip vstupu dětí do rolí a do hry, úvod se nám zdál být relativně dlouhý vzhledem k pohádce – někteří z nás cítili zřetelně oddělené obou částí.

Lektoři: nevnímali rozpor mezi texty, úvodní báseň spíše pro ně byla pozváním do hry. Jednalo se o ukázkovou práci výběru textu, jeho úpravy, koncepcce, díky níž rámec umožnil dětem pohybovat se svobodně, plnit zadané úkoly a bavit se jimi. Věděli děti přesně, co dělají, jaký mají ke komu vztah a proč tam jsou, cítí se na jevišti velmi jistě.

Ukázková byla i práce s igelitem, který velmi dobře a čisté fungoval. Problematické bylo sežráné – zatímco obě ulovení vyznívala čistě, tento moment byl příliš realistický. Závěrečná moralita byla podána s nadsázkou

Z pléna:

- igelit fungoval, ale k přírodní tematice se příliš nehodil.

ZŠ Hostivice: Královna Koloběžka

Vedoucí: děti jsou za 3.-4. třídy ZŠ, pracují druhým a třetím rokem. Před Koloběžkou dělaly na D.Mrázkové, ale od prázdnin mezi nimi začalo dělení se na kluky a holky, a tak se pokusili přes Wericha s tím něco udělat.

Seminariště: pozitivní bylo uchopení Werichova textu, ocenili jsme pohyb, výslovnost, zpěv. Otázky vzbuzovalo použití tašek – nebylo jasné, zda jde o kostým a jaký smysl mají znak na nich, kostýmy se nám zdály nejednotné, stejně jako role Zdeničky a vstupování do ní. Některé situace byly jen chórem řečeny a nabízely větší možnosti, ze strany některých dětí jsme cítili herecké klíše.

Lektoři: odpoledne byla na dětech znát velká únava, a tak bylo představení méně přesné. Vynořila se otázka hudební dramaturgie – písňové texty svérákovského ladění se nehodí příliš k Werichovi, písničky samy spíše retardují děj a nesouvisejí s textem ani děním, i když dětem velmi hezky zpívají. Je škoda, že jsou vyděleny z děje a určeny divákům. Vyřešit by se měl více funkce chóru – čím více mají děti pilířů a úkolů, tím jsou jistější. Zajímavá byla zkratka. Dalším tématem je role pedagoga na jevišti – v tomto případě by měl dětem hlavně sloužit a nekomunikovat s diváky, neboť pak odvádí jejich pozornost. Nejednotné je použití kostýmů, znaků i civilu jako znaku.

Z pléna:

- písni mi pomohly jako pauza, která byla pro mě zastavením v toku děje, ale pro děti to pauza nebyla

- oceňuji náročnost předlohy a její vstavby lehce nad možnosti dětí, neboť tím je táhne dopředu

- pobavilo nás feministické vyznění

Závěrem:

Na dnešní druhé diskusi se vrátily a potvrdily některé obecné otázky, ke kterým by stálo za to se vrátit třeba i v samostatné debatě. Jsou to především tyto:

- použití hudby
 - role pedagoga na jevišti
 - otázka délky představení, drobniček a toho, co má a nemá smysl hrát na Dětské scéně
- Snad nám to čas dovolí třeba dnes...

-pet-

KRISTOVA LÉTA

aneb ohlédnutí za deníkem Dětské scény

Dětská scéna má letos 33. narozeniny a její zpravodaj s názvem Deník vychází po třicáté. To naši redakci vedlo k touze ohlédnout se zpět a postupně se nořit hlouběji a hlouběji do historie nedávno uplynulé, listovat zažloutlými stránkami stále starších Deníků, porovnat práci předcházejících generací redaktorů, ale především zmapovat trendy, problémy, radosti i strasti Dětské scény v její minulosti.

DÍL ČTVRTÝ DVACET LET TOMU NAZPĚT - DDS 1984

Píše se rok 1984, je 17. června a nacházíme se v Kaplici. Kaplická čítanka přinesla v čísle 2 informací o slavnostním zahájení KDL:

KDL 1984 zahájeno

Včera ve 14.00 hodin byl v divadelním sále vojenského útvaru slavnostně zahájen 16. ročník Kaplického divadelního léta. V úvodu slavnostního zahájení přivítal všechny přítomné předseda Městského národního výboru v Kaplici s. Rudolf Komárek. Mezi hosty byli zástupci stranických i státních orgánů okresu i Jihočeského kraje. 16. ročník KDL pozdravili ve svých vystoupeních soudruzi dr. Jiří Průcha, místopředseda Jihočeského krajského národního výboru, který připomněl 35. výročí založení PO SSM a 40. výročí SNP, a Vítězslav Tondl, promováný filolog, ředitel Ústavu pro kulturně výchovnou činnost v Praze, který poděkoval vedoucím souborů za přínosnou práci s dětmi a popřál všem účastníkům mnoho dalších úspěchů. Slavnostní zahájení ukončilo vystoupení recitačního souboru Sluníčko s pásmem Roste, roste strom.

Už jsme na to zapomněli, že? Oficiality, projevy, zdravice. Nutné zlo. V čísle 4 z 19. června jsme našli zprávu o vydání dnes už legendární publikace Evy Machkové. Přečtěte si, jak byl Zásobník dramatických her a improvizací přivítán na světě...

Zásobník dramatických her, cvičení a improvizací

si odváželi ve svých kufrech už někteří návštěvníci loňského Kaplického divadelního léta. Několik novotou vonících signálních výtisků přivezly tehdy do Kaplice redaktor publikace Vladimír Zajíc.

Tento metodický materiál EVY MACHKOVÉ, který vydalo OKS Praha-západ, je vlastně rozšířeným a přehledným novým vydáním publikace Dramatické hry a improvizace (SKKS, Praha 1978). Stejně jako v první verzi tohoto zásobníku najdou i tady zájemci o dramatickou výchovu dětí a mládeže náměty na konkrétní hry, cvičení a improvizace rozdělené do devíti oddílů: 1. Rozehrání, uvolnění a soustředění. 2. Objevování sebe a okolního světa. 3. Pohyb a pantomima. 4. Kontakt, mimojazyková komunikace a skupinové citění. 5. Plynulost řeči a slovní komunikace. 6. Tvořivost (zcela nový oddíl oproti první verzi). 7. Charakterizace. 8. Improvizace s dějem.

Zásobník je zpracován na základě praxe ze seminářů a z mezinárodních kongresů, z hospitací, ze sledování metodických ukázek i z literatury domácí a zahraniční. Bylo užito zejména metodik anglických, amerických, západoněmeckých, rakouských a polských. Zásobník navazuje zejména na Dismantův Receptář dramatické výchovy (SPN, Praha 1976) a předpokládá, že uživatel s ní bude pracovat; poskytuje mimo jiné i řadu tematických motivací cvičení a etud, a to podle věkových stupňů.

Vybrala-ivd

Já diskutuji, ty diskutuješ, oni diskutují!

Do velké místnosti Kulturního domu Nivy se včera odpoledne dostavili snad všichni dětští aktéři 3. bloku vystoupení. Šešli se s Milošem Maxou, Tomášem Machkem a Veronikou Rodriguezovou, aby společně diskutovali, jak se na pořádný a slušně vychovaný diskusní klub sluší.

Totíž..... slušně vychovaný klub se musí vychovávat soustavně a tady se s výchovou pracovalo na úrovni, zcela vědomě. Nejprve bylo třeba se vypořádat s jedním pobudou a uličníkem, jehož jméno je Skoč Dořeči. Tento strašák všech diskusí se stal motivačním rámcem pro úvodní honičku na tři způsoby. Miloš s Tomášem elegantním způsobem rozdělili děti do šesti devítičlenných skupin tak, aby se nikdo nemohl v úvodním diskusním předkole účastnit debaty o „svém“ představení. Každá ze skupin měla za úkol připomenout si základní děj jednoho z představení a písemně (v několika větách) zaznamenat to nejpodstatnější na velký balicí papír. Zároveň se skupina měla dohodnout na tom, jakými divadelními prostředky se nám soubory třetího bloku představení rozhodly sdělit hlavní téma. Následovaly otázky: Co se vám na představení líbilo, čemu jste nerozuměli apod. Všechny skupiny se s nasazením pustily do práce a během patnácti minut našly odpovědi, které se staly východiskem pro společnou diskusi.

Na jejím začátku byla stanovena přesná pravidla a bylo pozoruhodné sledovat, jak se dařilo tuto domluvu během následující 1,5 hodiny dodržovat. Bylo zdůrazněno: proč sedíme v kruhu, že je třeba hovořit nahlas, neskákat si do řeči, hlásit se o slovo, naslouchat si, aby se jednotlivé připomínky neopakovaly atd. Ještě jedno pravidlo bylo zdůrazněno, a to skutečnost, že zástupci souboru, o jehož představení se hovoří, mohou do diskuse zasáhnout až v jejím úplném závěru. „Jen tak budete mít možnost dozvědět se a zjistit, co si divák během představení myslel a jak váš záměr pochopil“, řekli dospěláci a diskuse byla zahájena s poznámkou, že Veronika R. bude sdělovat to nejpodstatnější z rozboru lektorského sboru.

Královna koloběžka – ZŠ Hostivice

O čem je, co nám chtěli říct?

Král s královnou byli chytří, ale král byl trochu hloupej (zmyšlil se při soudu o hříbě) a královna zase nedodržela dané slovo, nakonec ale, protože se měli rádi, se usmířili.

Co se Vám líbilo?

Zpěv a hudba, šikovní herci, a taky tašky, na kterých byly znaky postav, taky sborový komentář...

Čemu jste nerozuměli?

Proč zkrátili scénou se zmím!

Komentář od lektorského sboru:

Soubor měl těžký úkol a my se nenučilo. Děti se v představení učí o věcech přemýšlet, ale řešili jsme problém, proč měl každý na jevišti kabelky...

Lov na medvěda – ZUŠ Klatovy

O čem je, co nám chtěli říct?

Děti si ve škole vypráví příběhy, aby se poučily, že co uděláš pro druhého, to ti on zase vrátí, jak se řeklo na konci představení – jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá.

Co se Vám líbilo?

Hezký úvod eskymácké školy, poučnost příběhu, jak hrál medvěd, a jak vyřešili zabítí tuleně a medvěda.

Čemu jste nerozuměli?

Nezdálo se nám to být dost dobrodružný – příběh jen pomalu běžel!

Komentář od lektorského sboru:

Líbilo se nám, že jste hráli s chutí a bavili jste se tím hraním. Dále se nám moc zamlouvalo využití igelitů.....

Co dělají noční skřítky – ZUŠ Ostrov

O čem je, co nám chtěli říct?

O dětské fantazii, a že se nemá zlobit!

Co se Vám líbilo?

...bitky s polštářem a jejich různé využití

Čemu jste nerozuměli?

Jestli to byli skřítky nebo děti a kde se příběh odehrával – asi na škole v přírodě. Nebyl tam žádný příběh, byl to jen obraz, takový nedějový příběh.

Komentář od lektorského sboru:

Ukázali jste nám, co umíte: dobře mluvit, vnímat se, pracovat se zástupnou rekvizitou.....

Jak vdát princeznu – ZUŠ Chlumec nad Cidlinou

O čem je, co nám chtěli říct?

Tématem byla reklama a taky to, že bychom se věci měli naučit dříve, než je budeme potřebovat.

Co se Vám líbilo?

Loutky a práce s nimi, jak se princezna učila vařit, přetáčení videokazety, pláč princezny.....

Čemu jste nerozuměli?

Někdo nepochopil změnu a mohli lépe vyslovovat. Jejich televize byla papírová, ale kazeta opravdová – to nám nešlo dohromady. Opakování některých vtipů.....

Komentář od lektorského sboru:

šlo o dobré propojení pohádky světa kolem nás (reklamy apod.), dobré vodění loutek....

Konec modrého ptáčka – ZŠ Benešova, Třebíč

O čem je, co nám chtěli říct?

Tématem byly vztahy!

Co se Vám líbilo?

Jak ptáček nahore vykukoval, kostým kočky a zpěv ptáčka i chování kočky. Bylo to jednoduché, ale pro mne to byl silný zážitek.

Čemu jste nerozuměli?

Bylo to moc krátké!

Komentář od lektorského sboru:

Ocenili jsme čistotu provedení této anekdoty. Představeníčko mělo vtip a rytmus.....

Dospívání – ZUŠ Děčín

O čem je, co nám chtěli říct?

Vyprávěli nám básničky, byl to hezký vztah mezi bratrem a sestrou, jak každý z nich vidí svět trochu jinak.

Co se Vám líbilo?

Líbilo se nám strašení, přitom to bylo jemné, dobrá byla i výslovnost, věřili jsme jim.

Čemu jste nerozuměli?

Proč přerušovali představení trianglem, byly tam poměrně složité obrazy.

Komentář od lektorského sboru:

Nám se líbilo nastolení vztahu dvou lidí přes básničky i obrazy, které vznikaly...
-dlab-

DOŠLO POŠTOU

napsali jste nám

Velmi děkuji za příspěvek pod značkou –ivd-, protože děti vyjíždějí 4,60 hod z Ostravy, 5,30 z Brna atd. ... opravdu nemohly hned po příjezdu předvést 100% výkon. Byly unavené po cestě, neznaly prostředí a neměly čas na sprchu, odpočinek...

Organizace je perfektní, ale opravdu je ke zvážení, aby se 10-leté děti po příjezdu ubytovaly, odpočinuly, seznámily se mezi sebou a předvedly se v sobotu dopoledne. Začátek by byl určitě lepší a děti méně vystresované.

Jinak ale díky, je tu fajn.

Mgr. M. Zpěváčková

Prosím vás,

Je nutné, aby se v kině před představením pouštěla tak příšerně nevhodná a nevkusná muzika? (Naposledy to byla německá dechovka, v sobotu country.) Nejlepší by bylo ticho, protože my dramatická si máme hodně co říct. Jsme tu jen pár dní a žádnou zvukovou kulisu k tomu nepotřebujeme.

Lukáš Horáček

Pane osvětlovači v kině Vesmír! Můžete mezi představeními rozsvítit v sále? Já se potmě bojím! Díky.

Mojmír Řezníček

Postupně se ve veřejných diskusích začaly vynořovat otázky, jejichž smysl je jaksi obecnější a nadčasový. Úkol lektorského sboru je tedy značně nelehký a urdit společnou debatu tak, aby měla smysl, byla rovnocenná, k věci a přitom pojmenovávala to podstatné rozhodně není jednoduché. V běhu dní a množství zážitků pak lecky nezbývá čas ani energie na zobecnění, shrnutí, vyzdvižení či jen poukání bolistik a pohlazení. A slova jednou vyřčená nelze vzít zpět, i když vyzněla či byla pochopena jinak, než jste zamýšleli... V diskusích se vlastně všichni učíme. Pojmenovávat, vážít slova, poslouchat se, přijmout kritiku i dát slovo někomu jinému a nebo jen mlčet, není-li co říct. A dát věcem čas. Ale důležité je věci pojmenovávat a přitom dokázat zůstat nad věcí s elegancí, vkusem a vzájemnou tolerancí – vždyť nám jde přece všem o stejnou věc – o kvalitní divadlo s dětmi, ne?

Dílly pro děti ze souborů

Děti v souborech převyšují svým počtem minulé ročníky Dětské scény. Kapacita dílen tedy nestačí, a proto se uskuteční místo původně čtyř dílen

- v pondělí 5 dílen
- v úterý dokonce 6 dílen.

Jsou to:

Dílňa D (Romana Žáčková) – tělocvična školy ve Školní ulici

Dílňa L (Romana Zemenová) – ZUŠ – taneční sálek ve 2. p.

Dílňa N (Martina Tothová) – Národní dům – učebna č.2

Dílňa P (Jana Francová) – ZUŠ – taneční sál v přízemí

Dílňa V (Martina Vandasová) – ZUŠ – výtvarná učebna

Dílňa X – hudebně výtvarná dílna (Lucie Klárová a Veronika Lisalová) – ZUŠ – Divadýlko Trdýlko

NA POČÁTKU BYLO...

Setkání s Bělovousem Zrzundou

První den vysoké trávy

Dnes jsem mohl poprvé ven. Jsem už zdravý, ale ještě se rychle unavím a taky jsem nějak nemotorný. Proto se mi stala dnešní příhoda, která je pěkná i nepěkná.

Vyšel jsem z douště svého člověka, že se podívám po kočce Zelenoáčce. Copak asi dělá? Celou tu dobu, co jsem stonal, nepřišla mě navštívit. Možná že ji ke mně nepustili. Ale já s ní musím mluvit. Ona mě učí poznávat svět. To ona mi řekla, že douště lidí - já jim říkával dvojnožci - se správně jmenuje dům a že se neřiká „chodit ven“, že správně se má říkat „procházet se po zahradě“. A tam, kde je zahrady konec, tam že je plot. Já se ale nechtěl procházet po zahradě, já šel hledat Zelenoáčku. Moc se mi už po ní stýskalo.

A najednou jsem ji zahlédl. Ne na naší zahradě, ale tam za plotem. Zavolal jsem na ni: „Zelenoáčko, jak se máš? Já už jsem zdravý.“ Ona se ani neohlédla a šla pryč. A já zas: „Zelenoáčko, Zelenoáčko!“ Ona pořád nic. Rozběhl jsem se za ní, že jako proskočím plotem.

A stala se ta věc. Hlava mi plotem prolezla, ale dál to nešlo. A zpátky to nešlo taky. Hlavu a uši jsem měl v zahradě Zelenoáčky a všechno ostatní zas v naší zahradě. Ať jsem sebou mrskal jak chtěl, nešlo to sem ani tam. Jen uší jsem si odšel. Kočky, to byla hrůza. Začal jsem strachy bečet.

Tu se za mnou ozval neznámý kocouří hlas: „Nemáš vousy, chytráku?“

„Možná že mám lepší vousy než ty. A vůbec, co je ti do nich,“ zakňučel jsem zlostně.

„Máš moc řečí a hlavně sebou moc mrskáš. Takhle se z toho nedostaneš,“ řekl ten neznámý kocouří hlas za mnou.

To mě ještě víc rozzlobilo. Vřískl jsem: „Hele, nech mě a jdi si po svých.“

Hlas za mnou povídá: „No, to se ví, já mohu jít po svých, ale jestli tě tu, ty hloupý kluuku kočiči, nechám, tak ty už po svých nikdy nepůjdeš. A slepice ti naklovou do nosu a husy tě vytaží za uši. A možná, že ti i vousy uškerkají. Nemohou našince ani cítit.“

Podíval jsem se před sebe a opravdu se ke mně sbíhalo hejno slepic a také se sem kolébaly dvě velké bílé husy. Zlost mě docela přešla, dostal jsem strach a začal jsem bečky prosit: „Prosím tě, pomoz mi!“

„Já taky proto přišel. Buď zticha a dělej, co ti poradím. Lehni si na břicho. Pořádně se přitiskni k zemi, dole je ta škvíra širší. Tak. Teď natoč hlavu trochu stranou. Přitiskni se tváří k zemi. Jen se neboj, vousy si neulámeš, stejně ti zatím k ničemu nebyly. Tak. Opř se zadníma, a až řeknu teď, pořádně trhneš dozadu. Pozor! Ted!“

Trhl jsem, až mi v uších luplo. A byl jsem zase volný. Otočil jsem se, abych poznal toho, kdo mi pomohl.

A to byla ta pěkná věc. Předě mnou seděl

kocour o hlavu větší než já. Jakoby nic, čistil si přední tlapy. Kočky, ten vám byl pěkný. Měl krásné bílé vousy a celý byl bíle a žlutě pruhaný. No med a mléko.

„Děkuji za pomoc. Já jsem Modroočko.“

„Není zač. Jsem Bělovous Zrzunda.“

„Bělovouse Zrzundo, jsi hodný. Ale pročpak ses posmíval mým vouskům?“

„Vůbec jsem se nesmál tvým vousům. Smál jsem se, že nevíš, proč a nač je máš.“

„Pro parádu přece.“ řekl jsem a našpulil tlamičku, aby se mi vousy naježily.

Zrzunda si přejel prackou tvář a vzdychl: „S tebou bude ještě práce. Ty nerozumíš moc věcem.“

A pokračoval:

„Podívej, Modroočko, nikdy nelez tam, kam se ti nevejde hlava i s vousy. Vousy na čumáčku a štetinky nad každým okem máš hlavně proto, abys ohmatal, zdali je škvíra dost velká, aby ses do ní celý vešel. Tak po druhé dvakrát měř a jednou lez! Nezapomeň, Modroočko, na to máš vousy. A kam ses tak hnál?“

A já mu vyprávěl, jak jsem se seznámil se Zelenoáčkou a že ji hledám. Bělovous Zrzunda povídá: „Tu znám, ale dnes k ní nemůžeš. Včera se ji narodily děti, tři koťátka. Zelenoáčka je celá šťastná a celá ustaraná. Půjdeme ji navštívit zítra.“

Zachránil mě Franta Šramota

Den kvetoucích ostružin

Bylo pěkné teplé odpoledne. Vyhrával jsem se u lesa. Najednou koukám, v trávě se sune nějaký ocásek. Lezl a lezl a vůbec nikomu nepatřil. Lezl docela sám. Řekl jsem si, že to musím vyzkoumat, a ocásek jsem trochu packou napálil. Ocásek začal lézt rychleji. Vzal jsem ho trochu drápkem a on lezl ještě rychleji. Začalo to být velice zajímavé. Ocásek uhaněl a já pořád do něho ťaf, ťaf.

Ocásek se najednou zastavil, stočil se do kolečka a já koukám, uprostřed toho kolečka se zvedá hlavička, na hlavičce dvě malé oči, pod očima tlamička a z ní každou chvíli vyběhnou dva červíci. Vyběhnou a zase se schovají. Malá očka se na mne upřeně dívají a tlamička dělá jen: „Ssssssss.“

Sedím a koukám, jak se ta hlavička pořád víc zvedá. Její oči se na mne dívají velice zle. Já sedím a sedím a dívám se do těch zlých očí, jako bych docela zdřevěněl. Tlamička se blíží k mému čumáčku a já vidím, že z ní nevybíhají dva červíci, ale tenký jazyk na konci rozdvojený. Tlamička říká velice zle: „Ssseknu, ssseknu!“

Kočky, věděl jsem, že je velice zle, ale nemohl jsem se ani hnout. Čuměl jsem na tu tlamičku, která pořád říkala „ssseknu“.

„A nesekneš!“ zachročtal, zafuněl nějaký hlas. Pak to chruplo a hlavička klesla k zemi. Vidím, že za tou hlavičkou je zakusnutý dlouhý špičatý rypáček a za tím rypáčkem a kolem něho samé pichláky. Rypáček pořád chrup a chrup a za chvíli z toho ocásku nezbylo docela nic. Rypáček se otočil ke mně, pichlavá očka na mne zamžourala a rypáček řekl:

„Máš štěstí víc než rozumu, Modroočko. Kdybych byl náhodou nepřítel, dostal jsi rovnou do čumáčku a bylo po tobě.“

Velice mě udivilo, že mě špičatý rypáček zná,

ale divil jsem se ještě víc, když řekl: „Ty bydlíš tady s tím člověkem v chaloupce a první noc jsi spadl do rybníka. Náhodou jsem byl při tom. Ty se divíš, ale já náhodou vím o tobě všechno.“

„A kdopak jsi ty?“ ptám se špičatého rypáčku.

„Já jsem Franta Šramota.“

„Franta Šramota? To je divné jméno. Takové nějaké ne naše, ale člověčí.“

A on povídal:

„Však mi ho také dal ten tvůj člověk. Já jsem náhodou ježek. Loni jsem s tvým člověkem žil v chaloupce zrovna tak pohodlně jako ty. Každý den miska mléka a jiné dobroty. Nakonec mě to omrzelo a utekl jsem na svobodu. Nemohl jsem se s tvým člověkem dohodnout. On v noci spí, já náhodou nejraději v noci lovim. Celé noci jsem po jeho chaloupce probíhal, ale ani kobylky, ani švábi, zkrátka nic pořádného tam nebylo. A tvůj člověk ještě huboval, že celou noc šramotím, že jsem Franta Šramota. Tak jsme se rozešli. Viš, Modroočko, není nad svobodný život.“

„A co je to svobodný život, Franto Šramoto-ježku?“ zeptal jsem se.

Ježek nakrčil čelo, až mu bodliny zakryly skoro celou tvář, a povídal:

„Viš co, říkej mi Fanouši. To je hezcí. Tak mi říkal tvůj člověk, když se na mne náhodou nezlobil.“

Ježek potom vykládal, že žít na svobodě znamená nepatřit vůbec nikomu, všechno si sám udělat, o všechno se postarat, nečekat, až někdo všechno připraví pod nos. Ukázalo se, že Franta Šramota, totiž Fanouš, je veliký lovec, že loví myši, šváby, žáby, brouky a že se nebojí ani tak zlého zvířete, jako je ocásek s hlavičkou, kterému se správně říká zmíje. Franta Šramota tvrdil, že zmíje dovede kousnutím zabít i člověka, a já byl velice rád, že ji Fanouš snědl. Co bych si počal, kdyby zmíje zabil mého člověka? Já nedovedu žít na svobodě. A ježek mi pak vyprávěl, že žít na svobodě je zajímavé, ale že to není žádná legrace, protože když se jeden zmýlí, nikdo mu nepomůže. Jak si kdo usteje, tak si lehne. Vyprávěl, jak někteří kamarádi si na zimu špatně ustlali, a na jaře, když se měli probudit, tak se neprobudili, protože byli zmzrlí.

Tak jsem se dověděl, že ježci spí celou zimu pod kupou suché trávy a listů. Ta kupa listů a trávy musí být nejen veliká, ale musí být na takovém místě, aby jí vítr nerozfoukal. Musí být právě na takovém místě, aby tam vítr ještě více listů nafoukal, aby se spalo v teple. A taky že je veliká starost s tím, aby se v létě hodně jedlo, aby se tloustlo, aby bylo při dlouhém zimním spánku z čeho trávit. Bylo to všechno velice podivné a já jsem se chtěl ještě na mnoho věci zeptat, ale Franta Šramota najednou zdvihl rypáček, zavěšl a řekl:

„Jestli mě můj nos nemýlí, a já mám náhodou moc dobrý nos, tak je nablízku ten tvůj člověk. Já raději zmizím. Tak buď zdrav, Modroočko, a zmíjím se vyhýbej, ty nejsou na hrani.“

Franta si to odšramotil do křoví a mne vzal můj člověk do předních tlapek a hladil mě, protože měl radost, že jsem se mu neztratil. Protože jsem pořád musel přemýšlet o tom svobodném životě, zapomněl jsem na předění, a tak můj člověk ani nepoznán, že je mi s ním dobře.

Josef Kolář: Z deníku kocoura Modroočka.
Albatros, Praha 1986

KAM NA VÝLET

Soutěž pro dospělé i děti TRUTKROK

Pojďte s námi za sladkou odměnou! Co je pro to potřeba udělat?

Nejdříve najdete kostel Narození Panny Marie. Postavte se zády ke vchodu a vyraďte rovnou za nosem – ujděte přesně 14 sloních nebo 225 mravenčích kroků a dojdete k bílému zámku. Otočte se zády ke dveřím a pokračujte podle zábradlí z kopce dolů. Délka tohoto úseku je 141 holčičích (a nebo 114 klučičích) obyčejných lidských kroků. Budova po vaší pravé straně se jmenuje Haasův palác. Můžete pokračovat dál a při nejbližší příležitosti zabočte doleva. Tato část cesty měří přesně 310 slepičích a nebo 260 kohoutích. Pak se otočte doleva a jděte 4 klučičí nebo 6 holčičích kroků směrem vzhůru. Nahoře se otočte doprava. Dalších 36 samicích mamutích nebo 29 samičích mamutích vás dovede k fontáně. Odtud si vyberte směr vám nejlibější, kde byste se chtěli zdržet a ujděte vzdálenost průměrně 52 holčičích (40 klučičích). Pak se vraťte opět k fontáně a hleďte symbol dvou hadů, kteří svorně do kalicha hlavy své obracejí (pomůcka pro znalce a všímavé: hady najdete naproti rodnému domu Uffo Horna). Až najdete hady, utečte směrem k nim a zastavte se pod bílým žebříňákem bez kol mezi hady a zemi. Odtud bude naše cesta pokračovat. Vyraďte krytou cestou doleva 11 krát od květníku ke květníku. Dále pokračujte 89 slepičích (tj. 77 kohoutích) a pak 89 holčičích (tj. 77 klučičích), poté 12 sloníčích (tj. 9 sloních). Právě jsme u galerie. Dále stále klesáme 42 mravenčích, 120 holčičích (108 klučičích), 3 mamutí extra samec, 90 slepičích (77 kohoutích), 118 holčičích (109 klučičích), doleva 28 mamutí extra samec. Dojdete k skleněnému vchodu. Tam hleďte důležitý vzkaz, který vám povi, kde na vás čeká sladká odměna. Šťastnou cestu!

(Každý má jiné kroky, takže míry nemusí být na krok přesně.)

ŠTAFETA

Štafeta je zvláštní věc – sami o sobě v ní nic moc neznamenáte. Můžete běžet, jak nejrychleji umíte, ale neběží-li stejně rychle a usilovně i ti před vámi a po vás, veškerá vaše námaha je k ničemu. Jako symbol společného cíle s sebou nesete kus klacku, štafetový kolík, a nebo třeba hořící pochodně - znak smlouvy mezi vámi, která říká, že sice vy sami ovlivníte jen malinký kousek celku ... ale podaří-li se takových kousků dát k sobě více, vše do sebe jako zázrakem zaklapne a vy vystupujete na Olymp vítězství.

Takovouto pochodni či štafetovým kolíkem letošní Dětské scény jsou tři otázky, které každý den naleznete v této rubrice. Tím, kdo se ptá, i tím, kdo odpovídá, bude vždy někdo z vás – někdo, komu bude předcházejícím osloveným předána štafeta.

Dnes ji v rukou drží Eliška Herdová, které se ptá Jaroslava Provozніка:

1. Kdyby měla být porota – lektorský sbor recitační části DS Trutnov složena z literárních postav, které bys oslovil?

Chytrou horáčkyni a Brumbála. Ale možná by se hodil i Kerberos. (Jistota je jistota.)

2. Mohl bys sestavit menu z oblíbených jídel (a nápojů) oblíbených (eventuálně i neoblí-

bených) literárních postav?

Tak to je špatně položená otázka. Jen pro příklad: Když bych např. sestavoval menu pro barona Prášila, nestačilo by na to ani deset Deníků DS. A kdybych sestavoval sestavil menu pro mouchu Rudolfinu, nedalo by se to tisknout...

3. S kterým spisovatelem (spisovatelkou) bys chtěl osobně setkat a proč.

Především s Homérem, protože se mi nechce věřit, že to všecko mohl sepsat sám. Ale taky třeba s Janem Čepem, Jakubem Arbesem, Julesem Vernem, Karlem Jaromírem Erbenem... Ale bylo by jich ještě daleko víc.

A komu pokládá otázky Jaroslav? Zině Rýgrové:

1. Co máš v Trutnově (na Trutnově) nejradši?
2. Z čeho jsi měla 11. června 2004 největší strach?
3. Neztratila jsi po pěti letech trpělivost s Dětskou scénou?

BULVÁR

„Nedívám se, že v Deníku dětské scény č.3 chybí tak podstatný článek jako je objektivní záznam z veřejné diskuse o nedělních představeních, když redakce tráví čas nezřízenou konzumací laciných alkoholických nápojů tak, jak o tom koneckonců tento „deník“ sám trapně informuje své čtenáře“, sdělila rozhořčená čtenářka této pochybné tiskoviny všem ostatním sdělovacím prostředkům v pondělí 14.6. 2004. O tom, že se tento fakt snaží redakce DDS zatajit, svědčí i to, že se tato informace neobjevila v oficiálním zpravodajství ČTK.

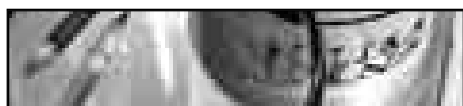
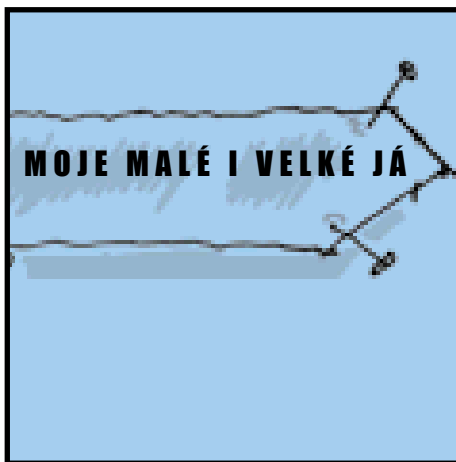

DNEŠNÍ PROGRAM UTERY 15. 6.

8.30 - 12.00	dílny pro děti ze souborů
8.30 - 12.30	semináře pro dospělé
9.00 - 11.30	4. blok vystoupení souborů pro veřejnost
13.30 - 15.45	4. blok vystoupení souborů Haraburdárna ZUŠ Jindřichův Hradec Zvířátka a loupežníci Kohoutek, ZŠ Na Kopcích Třebíč Sísá Kyselá ZUŠ Liberec Kocourek Modroočko Beniči, ZŠ Benešova Třebíč
16.15 - 18.15	dětský diskusní klub
16.15 - 17.15	diskusní kluby seminaristů
16.45 - 17.30	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících ve 4. bloku
17.45 - 19.00	veřejná diskuse o inscenacích 4. bloku
19.45 a 20.30	večerní představení Pidiženušky Dramatická školička Svitavy

BLAŽKOVÁ 2004 - DÍL 4

JÁ + MÉ DVĚ JÁ

Deník Dětské scény - Trutnov 2004. Číslo 4.

Redakce: Iva Dvořáková, Zdeněk Dlabola, Petra Rychecká, Pavel Kocych. Foto: Zdeněk Fibír. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka - 15.6.2004 v 1:35. Vychází - v pondělí 14.6.2004 ve 10.00. Náklad - 450 ks.